

Μια άγνωστη πλευρά της πανέμορφης Μάνης !

Μανιάτικος γδικιωμός

Μια ιστορική άγνωστη πλευρά της πανέμορφης Μάνης !

ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΟΙ ΣΥΝΗΘΙΖΟΥΝ ΝΑ ΝΤΥΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΘΕ ΕΠΟΧΗΣ ΣΧΕΔΟΝ ΜΕ ΕΝΑ ΦΩΤΟΣΤΕΦΑΝΟ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΟΥΝ ΜΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. Η ΕΛΛΑΔΑ ΟΜΩΣ (ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΙΧΕ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΣΧΗΜΕΣ Η ΕΣΤΩ ΑΜΦΙΛΕΓΟΝΕΝΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ ΕΠΕΙΔΗ ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΑ "ΑΙΡΕΤΙΚΑ" ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΣΚΟΠΙΜΟ ΝΑ ΤΙΣ ΠΡΟΒΑΛΟΥΜΕ ΚΑΙ ΑΥΤΕΣ.

ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΗΤΑΝ Ο ΜΑΝΙΑΤΙΚΟΣ ΓΔΙΚΙΩΜΟΣ ΠΟΥ ΝΑΙ ΜΕΝ ΜΕ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΕ, ΑΛΛΑ ΕΧΕΙ ΑΦΗΣΕΙ ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΤΟΥ ΣΕ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΑΝ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ.

ΑΣ ΔΟΥΜΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΗΤΑΝ, ΤΟ ΠΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΓΙΑΤΙ...

Στο κλίμα των σκληρών αγώνων επικράτησης μεταξύ των πατριών (οικογενειών), αναπτύχθηκε η βεντέτα, ο λεγόμενος «γδικιωμός» ή δικιωμός – που αφορούσε αρχικά το σόι ή την οικογένεια και όχι το άτομο – ήταν η τιμωρία μιας πράξης που είχε γίνει σε βάρος της οικογένειας.

Την τιμωρία αποφάσιζε ψύχραιμα ένα οικογενειακό συμβούλιο, ενώ δεν ήταν απαραίτητο να τιμωρηθεί προσωπικά ο ένοχος της πράξης. Η βεντέτα μπορούσε να στραφεί και εναντίον άλλου μέλους της αντίπαλης οικογένειας.

Τα αρσενικά παιδιά της οικογένειας, σε περίπτωση πού ο πατέρας έπεφτε θύμα γδικιωμού, ανατρέφονταν με μοναδικό σκοπό μεγαλώνοντας να πάρουν το αίμα του πίσω. Όταν η εκδίκηση ολοκληρωνόταν, η οικογένεια πού πήρε ικανοποίηση κλεινόταν στο σπίτι της, για να μην προκαλέσει την οικογένεια του σκοτωμένου. Συχνά στόχος ήταν η ολοκληρωτική εκμηδένιση της αντίπαλης οικογένειας. Το πρώτο κτύπημα δε γινόταν ποτέ απροειδοποίητα η πλευρά που προκαλούσε κήρυσσε επίσημα τον πόλεμο, χτυπούσαν οι καμπάνες, τα δυο αντίπαλα μέρη πήγαιναν στους πύργους τους κι από κει και πέρα κάθε μέσο καταστροφής ήταν επιτρεπτό.

Ο ουδέτερος πληθυσμός του χωριού στο διάστημα που διαρκούσε η βεντέτα ή κρυβόταν ή απομακρυνόταν όσο να τελειώσει ο μικρός πόλεμος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο κώδικας της βεντέτας επέτρεπε μια προσωρινή ανάπαυλα, την «τρέβα» την εποχή του οργώματος, της σποράς, του θερισμού, του αλωνίσματος και όταν μάζευαν τις ελιές. Τα αντιμαχόμενα μέρη δούλευαν τότε σε γειτονικά

χωράφια με νεκρική σιγή και τη νύχτα εφοδίαζαν τους πύργους με τρόφιμα και πυρομαχικά. Ο αγώνας ξανάρχιζε μόλις τέλειωνε η συγκομιδή.

Μια περιορισμένη ανακωχή μπορούσε επίσης να γίνει όταν ένα μέλος των αντιπάλων οικογενειών είχε βαφτίσια, γάμο ή κάτι ανάλογο. Ο συνηθέστερος φυσικά τρόπος με τον οποίο τέλειωνε η βεντέτα ήταν η εκμηδένιση της μιας μερίδας, οπότε τα υπολείμματά της σκορπίζονταν σε άλλα χωριά, αφήνοντας τους πύργους και τα χωράφια τους στο νικητή, ο οποίος έμενε αδιαφιλονίκητος κυρίαρχος, ώσπου μια άλλη Νυκλιάνικη οικογένεια κατόρθωνε να συγκεντρώσει ή να δημιουργήσει αρκετή δύναμη για να τον προκαλέσει.

Μπορούσε όμως και να μείνει αν ήθελε, στο χωριό η νικημένη παράταξη, αν ζητούσε από το νικητή συγγνώμη με, ένα καθορισμένο τελετουργικό τυπικό. Τα πράγματα ήταν απλούστερα στις περιπτώσεις φόνων δίχως γενικότερες προεκτάσεις, οπότε, ύστερα από μια καθορισμένη, απλούστερη από την προηγούμενη, διαδικασία, ο μετανοημένος φονιάς γινόταν ο ιδιαίτερος προστάτης και ευεργέτης της οικογένειας που αδίκησε όλα αυτά τα θέματα τα τακτοποιούσε ένα τοπικό συμβούλιο, η Γεροντική, μοναδικός θεσμός, υπό τον μπέη ή τον αρχικαπετάνιο, που φρόντιζε για την τάξη στη Μάνη.

Ένα γεγονός που μπορούσε να συμβιβάσει τα αντιμαχόμενα μέρη ήταν η τουρκική απειλή. Η πιο μακρόχρονη ανακωχή ήταν η γενική τρέβα που ζήτησε ο Μαυρομιχάλης την παραμονή του πόλεμου της Ανεξαρτησίας. Οι αντιδικίες πάντως συνεχίστηκαν και μετά την απελευθέρωση, αλλά σιγά-σιγά οι προκαταλήψεις και οι διακρίσεις μεταξύ Νυκλιάνων και υποτακτικών διαλύονταν, η παράδοση της βίας όμως συνεχίστηκε, έστω και χωρίς πια τους μεγάλους πολέμους των Νυκλιάνων. Η παράδοση δεν κόπηκε αμέσως, αλλά περιορισμένη με μεμονωμένες εκδηλώσεις, συνεχίστηκε ως το Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Σήμερα φυσικά όλα αυτά αποτελούν αναμνήσεις μιας άλλης εποχής.

Πηγή: mani.org.gr